

A ki hát foghatja lelke nyavalyáját
 Meg alutni érzi élete fáklóját
 Mig e földön futja élete pályáját
 E könyvet olvassa s tartza mint fő...

Ebből meg tanulja az élet kezdetét
 Ellenben meg látja halál eredetét
 A lélek élete okát, módját jelét
 Mind kettőt követő Isten ítéletét

Éljen hát sokáig.....

Az utolsó szak teljesen megrongált, olvashatatlan. A könyv alján egyébként Komáromi Csipkés sajtákező névalírása olvasható: Georgii Csipkés Comarini ab Anno 1654. 1. Jan. A könyv végén ugyanazon tintával, mint a vers, s hasonló betűformákkal, ez van írva:

Possides Jure ac legitime Nomine
 Michael Cognomine Czékus Patria
 Lókinus Religione Christianus.

Közli: GULYÁS JÓZSEF.

A RÍMKOVÁCS KOVÁTS JÓZSEF (1786—1809) ISMERETLEN VERSEI.

A mesterkedők közé sorolt Kováts József felsőpátkai tanítónak a versei két ízben jelentek meg, 1817-ben és 1835-ben. A két kiadás egyezik, de amint a Figyelő XIX. 392. lapján megállapítja Illéssy János, egyik sem teljes. Valóban a Figyelő I., II., XII., XIII., XIX., XXIII., XXVI. kötetében pótolták is e kiadások hiányait. De még mindig nem teljesen. Pl. Jókai József füzete 80 költeményét őrzi. A sárospataki főiskola kéziratárában is sok kézirat őrzi névtelenül, vagy K. J. jeggyel ellátva az ő verseit. Vegyük ezeket sorra, kiválasztván azokat, amelyek nincsenek közölve sem az 1817. és 1835-i kiadásban, sem a Figyelőben.

A kéziratok közül a legfontosabb, a legtöbb Kováts-verset adja a 463. számú. Tisztázata jellegű; sok vers felé oda van írva a dátum is. (1—132 sz.)

Pffel meséje. (1804. szept. 2.)

A parókás német. (1800. jún. 15.)

A kicsapott mester éneke.

A kopottabb nemesekhez.

A frizura. (1800. nov. 3.)

Dórishoz. (Kész csontváz vagy... 1801. szept. 15.)

Alszik Fanni. (Jan. 10.)

Dórishoz. (Jer Doris.)

Hegedű szóban szép mesét jelentek.

Névnapi köszöntő a kaposvári tömlőben. (Csitt rabláncom csörgése, csitt.) Említi: *Uj m. Athenas* 236. l.¹

Szokolay Dánielné asszonyság nevenapjára ugyanazon fogságból. (Más a kedves asszonyságot...)

A szabadulásért. (Csak innen futhassak távol.)

Munus poetarum. (Mi a Heliconon lakunk.)

¹ Ez a vers eldönti azt a vitát, milyen tömlőbe volt zárva Kováts József.

A poézis. (Semmi, ha minden halandó.)

Hazafiúi panasz. (Boldog, kit elcsókolának.)

O tempora! o mores! (Legyen titok, ami titok.)

A magyar szépekhez. (Bokkrétát, ugy-é, bokkrétát.)

Erőtlen még Chloé. (Erőtlen még, lerogyik a...)

Melpomenéhez. (Szeretöm, kedvesem, néném.)

Igyunk, szép szó. (Iszik a barom.)

Eltört pipa siratása. (Szakadatok, kövér könnyek.)

Félre dogma. (Venus heves, barna fattya.)

A Hernád partján. (Boldog folyó.)

Egy quodlibetre. (Mi a világ, ha képzelem.) L. Csokonai versei közt.
(Harsányi-Gulyás II. 262. l.)

Voltér. (Igy szólt egyszer Voltér.)

Egy angyal képénél. (Illyen volt, de a kellemet...)

Czenczihez Budáról. (Mit? Buda...)

Az estve. (Jer vezess te, csendes estve...)

Nem szeretem már ezeket. (Ah az én vasárnapjaim.)

Egy sírdombon kesergő hazafi jaj dalja. (Tsitt körültem.)

Ibis. (Jertek tüdőmre ti...) Említi Alszegehy. (IK. 1917. 430. l.)

Meggyónás. (Nem mentegetem én magam.)

Rózsához. (Nézd a bamba...)

Egy festett vén asszony. (Ifjúnak látszol...)

Pozsonyi csuda. (Mit látok...)

Elégia ősz utolján. (Sűrű ködnek...)

Ezek közül a versek közül egypár megvan más sárospataki kéziratokban is, ugyanott találunk olyanokat is, amelyek ebből a kéziratból hiányoznak. Ilyenek az 1722. sz. kéziratban:

Idő-vers. (Hogy egy vért ivó...)

Idvez légy Szent Péter.

A 762. sz. kéziratban:

Szakállas farkas. (A híves rétek lanyházó...)

Az 1735. számúban: (196. l.)

A bujó kikircshez. (Te az ifju tavasz fattya...)

A 129. sz. kéziratban: (121—141 l.)

Lalagéhoz. (Minden kellemetlenségek.)

Désy Sándor obsitja. (Mi Venus.)

Concubitus Corinnae. (Meleg volt már...)

E versek egyike-másika drasztikus, de a legtöbbje közölhető volna.¹

Van még egy költemény, amelyet Kovátsnak tulajdonítanak: *Két forintos tallér, réz krajcár, kajla Mária beszélgése.* (Figyelő XXIII. 251. XXXVI. 3801.) Mindkét közlés csonka. Teljesen megvan az 1722. számú pataki kéziratban, ahol föléje «Bányai József debr. teog. deák †» neve van írva. S csakugyan, Jókai az *És mégis mozog a föld* c. regényében B. J. szerzeményének tartja. Viszont 1666. 127. sz. és a 762. sz. kéziratok kötetünkben Kováts József versei közt szerepel.

GULYÁS JÓZSEF.

¹ Bizonyára a N. Muzeum Oct. Hung. 56.340, 360, 590, 595, 602. sz. kézírataiban is van Kováts Józseftől eredő vers.